

BERGEN
KOMMUNE

ÅRSPLAN 2024 – 2025

Kniksens Plass barnehage

Forord

Barnehagene i Bergen kommune utarbeider sine årsplaner i samsvar med kravene til årsplan slik de er beskrevet i barnehageloven og forskrifter. Ny rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver trådte i kraft fra 1.august 2017 og er en forskrift til barnehageloven.

Kvalitetsutviklingsplanen for kommunale barnehager 2018-2021 (23)

«Sammen for kvalitet – lek og læring» beskriver eiers lokale tilpasninger til rammeplanen og prioriteringer for gjeldende periode.

Hovedsatsningsområdet i kvalitetsutviklingsplanen er «Grunnlag for livslang læring i det 21. århundre». Planhierarkiet er synliggjort i modellen.

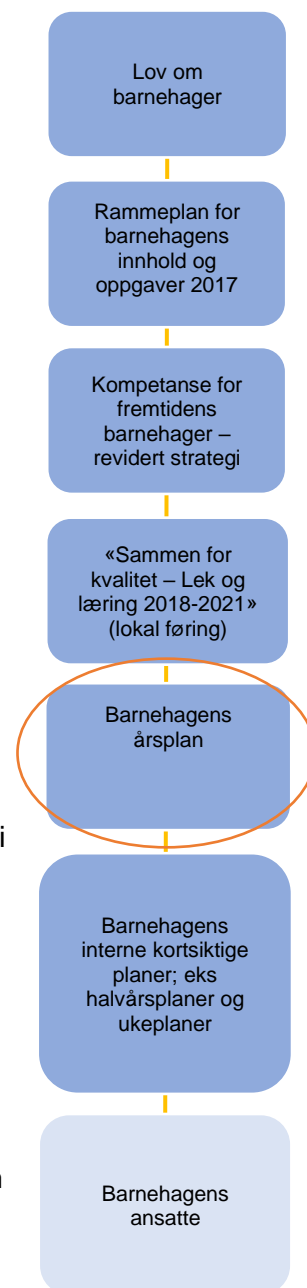
Årsplanverket til de kommunale barnehagene i Bergen kommune er delt i to:

- **Del en** beskriver mål og aktiviteter for årets satsinger og gir informasjon om hvordan disse følges opp, dokumenteres og vurderes. Årsplanen del en har et tidsperspektiv på 1 år og følger barnehageåret.
- **Del to** beskriver barnehagens satsninger og arbeid på et mer grunnleggende og generelt nivå. Årsplanens del to inneholder informasjon om hvordan barnehagen vil arbeide med danning gjennom omsorg, lek og læring for å fremme barns allsidige utvikling i samarbeid og forståelse med barns hjem. Videre redegjør barnehagen for hvordan det arbeides med progresjon i barnas pedagogiske tilbud gjennom hele barnehageløpet.

Som barnehageeier er vi ansvarlig for at barn i våre barnehager får en god start på et livslangt læringsløp. Godt planleggingsarbeid gjennom felles planmaler er utgangspunkt for utnyttelse av kollektiv kapasitet. Årsplanen utarbeides i samarbeid mellom barnehagens ansatte, barn og foreldre og danner grunnlag for pedagogisk innhold, aktiviteter og samhandling gjennom året. Årsplanen er et arbeidsredskap for personalet og dokumenterer barnehagens valg og begrunnelser. Årsplanen gir informasjon om barnehagens pedagogiske arbeid til myndighetsnivåene, barnehagens samarbeidspartnere og andre interesserte.

BERGEN KOMMUNE

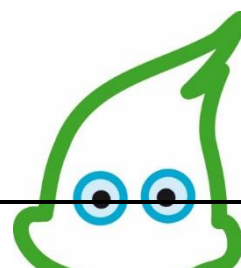
Etat for barnehage

Innhold

Visjon og mål	5
Visjon – En mangfoldig barnehage av høy kvalitet for alle barn	5
Verdier	5
Mål	5
1.0 Barnehagens innledning	6
1.1 Struktur og organisering	7
1.2 Metodevalg	8
1.3 Kjerneverdier	10
1.3.1 Ser barnet	10
1.3.2 Varme	10
1.3.3 Inkluderende	10
2.0 Livsmestring for det 21. århundre	11
– medvirkende barn i lek og læring	11
2.1 Tilknytning	11
2.2 Lek	11
2.3 Læring	11
2.4 Barns medvirkning	12
2.5 Vennskap og felleskap	12
2.6 Mangfold	12
3.0 Barnehagens tema/prosjekt	13
3.1 Fagområder	13
3.1.1 Språk som basiskompetanse	13
3.1.2 Matematisk kompetanse	14
3.2 Digitale verktøy	15
4.0 Barnehagen som lærende organisasjon	16
4.1 Barnehagens utviklingsarbeider Feil! Bokmerke er ikke definert.	
4.2 Dokumentasjon, vurdering og oppfølging	18
4.2.1 Dokumentasjon	18
4.2.2 Vurdering	18
4.2.3 Oppfølging	18
4.3 Barn og foreldres medvirkning i utviklingsarbeidet	19
I. Barnesyn og lærings syn	20
II. Pedagogisk relasjonskompetanse	21

III.	Danning gjennom omsorg, lek og læring	21
V.	Progresjon i barnehagens pedagogiske innhold.....	23
VI.	Overganger.....	23
a.	Tilvenning i barnehagen	23
b.	Overganger og sammenheng innad i barnehagen	25
c.	Samarbeid og sammenheng med skolen	Feil! Bokmerke er ikke definert.
VII.	Foreldremedvirkning	26
VIII.	Bærekraftig utvikling	27
IX.	Psykososialt barnehagemiljø	27
X.	Barns seksuelle helse.....	28

Visjon og mål

Visjon – En mangfoldig barnehage av høy kvalitet for alle barn

I en mangfoldig barnehage av høy kvalitet skal barn få utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. Barna skal utvikle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter med utgangspunkt i egne forutsetninger og interesser.

Verdier

Det er utviklet et verdigrunnlag som skal sikre det enkelte barn trygghet, læring og utvikling i hverdagen. Verdigrunnlaget består av *varme, ser barnet og inkluderende*. Verdiene gir retning for det pedagogiske arbeidet og samhandlingen med barn og foresatte. Barnehagene beskriver i kapittel 1 hva de legger i disse verdiene.

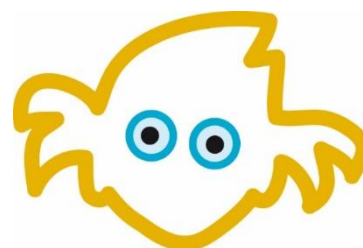
Mål

Bergen kommune ønsker som eier å gi retning for de kommunale barnehagene gjennom målsettingen:

Livsmestring for det 21. århundre – medvirkende barn i lek og læring

Grunnlaget for trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverd legges i tidlig barndom og barnehagen har en sentral plass i dette. Livsmestring handler også om å møte motstand, håndtere utfordringer og være utholdende. Våre barnehager skal kjennetegnes ved at barnet:

- Opplever vennskap og fellesskap
- Erfarer trygghet og tilknytning til personalet
- Opplever spenning og glede i variert lek
- Er aktivt og medskapende i lek og læring
- Bruker sin kreativitet og søker utfordringer i lek og læring
- Blir møtt på sine uttrykk, sin undring og utforskertrang
- Opplever en barndom preget av mangfold, likeverd og respekt
- Utvikler sin språkkompetanse og sin matematiske kompetanse

1.0 Barnehagens innledning

Kniksens Plass barnehage er plassert i byens storstue, på Brann Stadion. Barnehagen har fine lokaler som innbyr til spennende aktiviteter, både inne og ute. Like utenfor døren finner du nærlekeplassen vår som brukes daglig. Vi har også en fotballbane som vi benytter fritt i åpningstiden. Fjernlekeplassen vår er lokalisert i Roald Amundsens vei, rett over veien fra barnehagen. Her har vi oppvarmet hus, toalett og stellemuligheter. Lekeplassen er tilrettelagt slik at den kan brukes av alle aldersgrupper gjennom hele dagen.

Det er enkel adkomst til barnehagen fra alle retninger, enten du kommer med buss, bil, eller bybane. Barnehagen har merkede parkeringsplasser tilgjengelig til bruk i forbindelse med levering og henting av barn.

Barnehagens visjon er «Et utviklende miljø med barnet i sentrum». Dette kommer spesielt til uttrykk gjennom måten personalet tilnærmer seg barna i lek, aktiviteter og hverdagssituasjoner i barnehagen. Vi har gjennom mange år hatt som satsing å styrke personalets pedagogiske relasjonskompetanse, og Samspillmetoden Dialog er et godt innarbeidet verktøy i hele personalgruppen. De senere årene har vi arbeidet med å implementere ICDP som metode og har per nå en sertifisert ICDP-veileder. Halve personalgruppen har også gjennomgått en kursrekke i ICDP. ICDP er en felles satsing for alle kommunale barnehager i Bergen. Dialog og ICDP har mange fellestrekk og begge metodene skal bidra til at barna blir møtt av trygge, gode og omsorgsfulle voksne som har sitt fulle fokus på barna.

Grovmotorisk aktivitet og sunt kosthold er en viktig satsing hos oss. Med vår unike plassering har vi flere muligheter for tilrettelegging av uteaktiviteter i umiddelbar nærhet. Gjennom uken går barna på tur i små og store grupper, og ellers tilbys varierte aktiviteter ute gjennom hele året. Vi har også avtale med Haukelandshallen som gir oss tilgang til gymsal som vi kan bruke ukentlig.

De siste årene har vi arbeidet med å utvikle kvaliteten på mattilbudet i barnehagen. Hos oss har vi faste dager der vi tilbyr fiskelunsj, grøt eller et varmmåltid. Øvrige dager har vi smøremåltider med brød, pålegg, frukt og grønnsaker. Barnehageåret 2024-2025 vil vi ha månedlige bakeverksteder der vi baker rundstykker og vi kommer til å ha større fokus på vegetar.

1.1 Struktur og organisering

Kniksens Plass barnehage ble etablert som midlertidig barnehage høsten 2011. I dag er vi i permanent drift i lokaler på Brann stadion. Barnehagen er en hybridbarnehage og vi har større barnegrupper enn ved tradisjonell avdelingsdrift. For tiden har vi tre barnegrupper, en storbarnsgruppe samt to småbarnsgrupper. Barna tilhører sine primærgrupper som vi har delt inn i fargekodene rød, gul, oransje, grønn og blå. Samarbeidet er tett mellom alle gruppene.

I hverdagen organiserer vi oss i mindre aktivitetsgrupper der lek, fysisk aktivitet, omsorg og læring ivaretas. På den måten kan vi sørge for ro til fordypning, samt trygge rammer rundt barna. Mindre grupper bidrar dessuten til at personalet kommer tettere på barna og at alle barna blir sett.

Personalet vårt representerer en flerkulturell personalgruppe. Vi er stolte over å ha et godt utdannet personale der de aller fleste har utdannelse i barne- og ungdomsarbeiderfaget eller som barnehagelærer. Personalgruppen vår består av styrer, pedagogisk konsulent, fire pedagogiske ledere, fire barnehagelærere, seks barne- og ungdomsarbeidere og fire assistenter. Vi har flere menn i personalgruppen vår, både blant barnehagelærerne og assistentene.

I personalgruppen vår finnes bred kompetanse innen ulike fagfelt. Barnehagelærerne våre har kompetanse i Spesialpedagogikk, Vold og traumer, IKT, Småbarnspedagogikk, Utefag, Musikk, Kunst, kultur og kreativitet, samt Ledelse og utvikling. Hele personalet er kurset i Samspillmetoden Dialog og vi har også en sertifisert ICDP-veileder. Vår pedagogiske relasjonskompetanse er av høy kvalitet.

Barnehagens åpningstid er fra 07.30 til 16.30.

Barnehagen holder stengt tre uker i fellesferien.

1.2 Metodevalg

Kniksens Plass barnehage har siden oppstart arbeidet systematisk med å skape en felles plattform for godt samspill mellom de voksne og barna, og i dag er Samspillmetoden Dialog godt forankret i vår praksis.

Dialog sine prinsipper er:

1. Vis at du bryr deg
2. Juster deg
3. Snakk hyggelig om det den andre gjør eller er opptatt av
4. Gi ros og anerkjennelse
5. Felles fokus
6. Gi mening
7. Sett positive grenser

Vi er nå i en overgangsfase der ICDP skal overta som metode i barnehagen vår. ICDP er en felles satsing i de kommunale barnehagene i Bergen. International Child Development Program (ICDP) er et enkelt,

helsefremmende og forebyggende program som har som mål å styrke omsorgen og oppveksten for barn og unge. Programmet er med på å trygge og bevisstgjøre barnets omsorgspersoner. Alle kommunale barnehager i Bergen skal ha minst to sertifiserte ICDP-veiledere.

Å øke personalets pedagogiske relasjonskompetanse gjennom ICDP, vil være en prioritert satsing hos oss i det kommende barnehageåret.

Dialog og ICDP er bygget på det samme teorigrunnlaget, og ICDP opplæringen blir dermed en styrking av kompetansen vi allerede har.

ICDPs mål

1. Å fremme den positive oppfatningen av og holdningen til barnet.
2. Å påvirke omsorgsgivers forståelse av hvor viktig sensitivt samspill mellom omsorgsgiver og barnet er for barnets utvikling.
3. Å fremme omsorgsgivers oppfatning av seg selv som kompetent og mestrende.

Av dette følger at kjernekomponentene i ICDP er:

1. Omsorgsgivers oppfatning av barnet
2. Åtte temaer for godt samspill
3. Sju prinsipper for sensitivisering
4. Seks prinsipper for implementering
5. Tilpasning til ulike målgrupper.

ICDPs målgruppe er *alle* foreldre og profesjonelle omsorgsgivere – med norsk bakgrunn, annen kulturell bakgrunn eller er ny i Norge. Programmet er lett tilgjengelig, men grundig faglig forankret. ICDP er bygget opp rundt åtte tema for godt samspill mellom barn og voksne:

- Vis at du er glad i barnet ditt
- Se og følg barnets initiativ
- Ta del i barnets følelser
- Gi ros og anerkjennelse
- Felles oppmerksomhet – felles opplevelse
- Gi mening til opplevelser
- Lag sammenhenger
- Hjelp til selvhjelp:
 - Hjelp barnet ditt å planlegge
 - Støtt barnet
 - Legg til rette for barnet
 - Sett positive grenser

1.3 Kjerneverdier

«Verdiene gir retning for det pedagogiske arbeidet og samhandlingen med barn og foresatte.»

1.3.1 Ser barnet

«Vi ser det enkelte barns egenverdi. Barnet gis gode betingelser for læring og utvikling basert på vår anerkjennende væremåte.»

- Vi legger til rette for utvikling og mestring i tråd med barnets forutsetninger.
- Vi møter barna der de er.
- Vi ser barnas ulike uttrykksformer, og tar barns medvirkning på alvor.

1.3.2 Varme

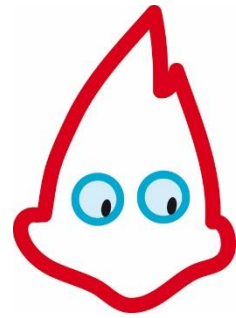
«Vi gir barnet omsorg og trygghet. I møte med barn skal vår hjertevarme gi næring og vekstmulighet.»

- Vi er følelsesmessig tilgjengelig for barna, og tar ansvar for det følelsesmessige klimaet.
- Vi er tilstedeværende voksne som skaper trygge relasjoner.
- Vi etablerer forutsigbare rammer, og setter positive grenser.

1.3.3 Inkluderende

«Vi skaper gode relasjoner, der alle barn blir sett og bekreftet. Det enkelte barn skal oppleve gleden av å tilhøre små og store fellesskap.»

- Vi har en åpen og bevisst tilnærming til mangfold.
- Vi legger til rette for felles opplevelser i små og store grupper.
- Vi arbeider med å fremme respekt og toleranse for hverandre

2.0 Livsmestring for det 21. århundre

– medvirkende barn i lek og læring

2.1 Tilknytning

- Gjennom bruk av Samspillmetoden Dialog og ICDP arbeider vi systematisk for å etablere og styrke tilknytningen mellom barn- barn og barn- voksne.
- Barna skal møte voksne som er tilstedeværende, og skaper trygge relasjoner.
- Personalet skal arbeide for et foreldresamarbeid som skaper tillit mellom barnehage og hjem.

2.2 Lek

- I Kniksens Plass barnehage har leken en fremtredende plass i hverdagen.
- Personalet i barnehagen skal være tilstedeværende og bevisste støttespillere i barnas lek.
- Personalet skal være sensitive overfor barnas lek, ta barnas innspill på alvor, og med utgangspunkt i dette legge til rette for et godt lekemiljø.

2.3 Læring

- Et godt læringsmiljø er avhengig av aktive, støttende og bevisste voksne som tar læringsoppdraget og barna på alvor.
- Personalet i barnehagen skal arbeide bevisst med å skape et læringsmiljø, hvor vi tar hensyn til det enkelte barns behov, ønsker og forutsetninger.
- Personalet skal styrke barns læring i formelle og uformelle læringssituasjoner, og gi de erfaringer fra fagområdene i Rammeplanen

2.4 Barns medvirkning

- Alle barn skal møte oppmerksomme og anerkjennende voksne, som tar deres innspill og uttrykk på alvor.
- Alle barn skal gis mulighet til å være med å planlegge, si noe om og forme sin egen barnehagehverdag.
- Barn skal ikke overlates et ansvar de ikke er rustet til å ta.

2.5 Vennskap og felleskap

- Alle barn skal oppleve positive samspill mellom barn og voksne.
- De voksne skal legge til rette for gode felles opplevelser, og er ansvarlig for at alle barn opplever at de er betydningsfulle i fellesskapet.
- Barn skal få støtte til å sette egne grenser, og øve på å respektere andres grenser.

2.6 Mangfold

- Barn og foreldre skal oppleve å bli møtt med åpenhet og respekt.
- Barnehagen skal synliggjøre mangfoldet, både innad i barnehagen og ellers i samfunnet.
- Barnehagen skal aktivt legge til rette for ulike kulturmøter, som for eksempel samefolkets dag, og prosjekter tilknyttet FN-dagen.

3.0 Barnehagens tema/prosjekt

Overordnet tema for barnehageåret 2024-2025 er mangfold. I barnehagen møtes et mangfold av mennesker, både store og små. Begrepet innebærer ikke bare det religiøse og kulturelle, det kan være språklige og etniske forskjeller, familieformer, alder og kjønn. Ved å gjennomføre flere små prosjekter gjennom året og fordype oss i ulike tema, sørger vi for å dekke hele begrepet. Ved å fordype oss i områder som; morsmålsdagen, FN dagen, FORUT, Samefolkets dag, barnehagedagen og kirkevandring, sørger vi for å sette fokus på mangfold og skaper en rød tråd gjennom hele barnehagen.

3.1 Fagområder

I Kniksens Plass barnehage vil vi gjennom å arbeide prosjektbasert, ivareta alle fagområdene i Rammeplanen. Aktivitetene i prosjektet tilpasses barnas alder og modenhet. Engasjerte voksne ser mulighetene, og stimulerer barnas interesser innenfor de ulike fagområdene. Gjennom prosessene skal barna bli hørt, og få uttrykke sine meninger. Veien blir til mens vi går.

3.1.1 Språk som basiskompetanse

Barnehagen arbeider for å skape et språkstimulerende miljø, hvor barna oppmuntres og utfordres til å kommunisere aktivt, både verbalt og non-verbalt, i lek, aktiviteter og hverdagssituasjoner.

- Barna møter voksne som bruker språket aktivt og er gode rollemodeller.
- Vi legger til rette for et miljø som inspirerer til lek og sosial samhandling, hvor barnet blir utfordret til å kommunisere, og gis mulighet til å ta del i utviklingen av positive relasjoner.
- Barnehagen stimulerer til et rikt ordforråd og god begrepsforståelse, gjennom blant annet samlingsstund, lesing, turer, lek og opplevelser.

Høsten 2019 fikk vi tildelt midler gjennom ReKomp, for å utvikle kompetansen innenfor fagfeltet «Kommunikasjon og språk». Arbeidet som ble gjort i prosjektperioden danner grunnlag for hvordan vi jobber med språkarbeid i barnehagene og har bidratt til at personalet har større forståelse av sin rolle som gode språkmodeller.

3.1.2 Matematisk kompetanse

Barnehagen skal legge til rette for at barna kan utforske og oppdage matematikk gjennom ulike tilnærminger i hverdagen.

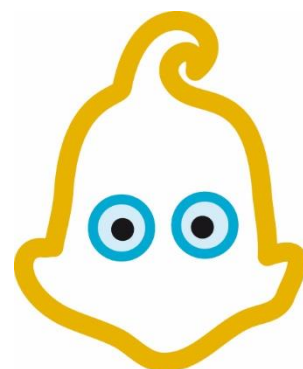
- Sammen med barna bruker vi matematiske begreper som en naturlig del av hverdagspråket.
- Gjennom lek, utforsking og eksperimentering i hverdagen, skal barna få mulighet til å utvikle sin matematiske kompetanse.
- Vi vil legge til rette for at barna kan undre seg, undersøke og utvikle forståelse for matematiske sammenhenger.

3.2 Digitale verktøy

Barnehagen skal legge til rette for at alle barn får trygge opplevelser i bruk av digitale verktøy, sammen med personalet i gruppen. Vi har et rikt utvalg av ulike digitale verktøy som kan brukes i dette arbeidet. Barnehagen bruker dessuten ulike nettsteder som er tilrettelagt for barn, og som kan stimulere til læring.

- Bruken av digitale verktøy skal ha en naturlig progresjon, og være tilpasset barnas alder og kompetanse.
- Barnehagens personale skal ha et bevisst forhold til bruken av digitale verktøy, og være aktivt til stede sammen med barna under bruken av disse.
- Alle barn skal få muligheten til å bli kjent med ulike digitale verktøy, og bruke det på ulike arenaer.
- Digitale verktøy skal ikke dominere som arbeidsmetode.

4.0 Barnehagen som lærende organisasjon

Barnehagen er en lærende organisasjon, og gjennom små og store utviklingsarbeid jobber vi systematisk med å utvikle praksisen i barnehagen vår.

Gjennom å sammen se på egen praksis ut fra ulike perspektiver, skaper vi felles forståelser, og ny og endret praksis. Felles refleksjon bidrar til felles praksis og et mer likeverdig tilbud til barna i barnehagen. Alle ansatte har sin unike kompetanse, og sine egne perspektiver, og er derfor viktige bidragsytere i utviklingsarbeidet i barnehagen.

I lærende møter både gruppevis og på tvers av gruppene, utvikler vi vår praksis til det beste for barna. Målet er at god praksis skal implementeres, og danne grunnlag for en god barnehagehverdag av høy kvalitet.

4.1 Barnehagens utviklingsarbeid

Grønt flagg: Høsten 2022 startet vi prosessen med å bli sertifisert Grønt flagg barnehage og høsten 2023 sendte barnehagen inn registreringssøknad, som er første trinn i sertifiseringsprosessen. Gjennom barnehageåret 2023-2024 har barnehagen jobbet med kildesortering som tema, og det er nå etablert gode rutiner for kildesortering i barnehagen. I april måned hadde vi spesielt fokus på matavfall, og alt matavfall i barnehagen ble veid. Tallene viste at vi har et klart forbedringspotensial på dette området. Dette vil miljørådet ta tak i neste barnehageår.

Barnehagen er nå klar til å søke om sertifisering. Dette vil bli gjort før nytt barnehageår starter. Du kan lese mer om grønt flagg på [Barnehage — Grønt Flagg \(fee.no\)](https://barnehage.fee.no).

Psykososialt barnehagemiljø

Vi har det siste året arbeidet med å kurse personalet i ICDP. En av våre pedagogiske ledere er nå sertifisert ICDP-veileder og halve personalgruppen har gjennomført kursrekke i ICDP internt i barnehagen. Med Samspillmetoden Dialog i bunnen og

ICDP som videreføring har vi videreutviklet personalets relasjonskompetanse. Barnehageåret 2024-2025 vil vi utdanne flere ICDP-veiledere og fortsette kursing og vedlikehold av metoden i personalgruppen. [Hjem – ICDP Norge](#).

Vi fortsetter arbeidet med å styrke personalets kunnskap, bevissthet og kompetanse på området psykososialt barnehagemiljø gjennom intern kursing og refleksjonsarbeid på planleggingsdager.

Systematisk vurderingsarbeid

Barnehagen skal drive systematisk vurderingsarbeid hvor de arbeider mot felles mål, gjennom planlegging og vurdering av praksis. For barnehageåret 2024-2025 har barnehagen valgt ut følgende utviklingsområder: Foreldresamarbeid med fokus på hentesituasjoner og styrking av det didaktiske arbeidet i barnehagen.

MoveEarly

MoveEarly er et stort forskings- og utviklingsprosjekt som har som mål å utvikle og fremme en pedagogisk praksis i barnehagen, med fokus på bevegelse, lek og utforsking. MoveEarly starter opp høsten 2024. 50 barnehager fra Bergen skal delta, og Kniksens plass barnehage er en av barnehagene.

Halvparten av barnehagene blir tilfeldig trukket til å delta i en tiltaksgruppe, mens den andre halvparten blir kontrollgruppe. Barnehagene i tiltaksgruppen vil ha bevegelse, lek og utforsking som sitt utviklingsarbeid de to neste barnehageårene, og de ansatte vil få kompetanseutvikling på dette området. Barnehagene i kontrollgruppen, vil ikke ha bevegelse, lek og utforsking som sitt utviklingsarbeid, men jobbe med annet planlagt utviklingsprosjekt.

Trekningen av hvilke barnehager som havner i hvilken gruppe, skjer i september. Når barnehagene vet hvilken gruppe de havner i, vil de skrive mer utfyllende om sitt utviklingsarbeid i årsplanen.

4.2 Dokumentasjon, vurdering og oppfølging

4.2.1 Dokumentasjon

Dokumentasjonsarbeid i barnehagen har til hensikt å synliggjøre hvordan personalet arbeider, for å oppfylle kravene i barnehageloven og rammeplanen.

I det daglige bruker vi Vigilo til skriftlig kommunikasjon med foreldrene. Her sender vi hver uke ut et tilbakeblikk hvor vi synliggjør hva barna opplever, gjør og lærer i barnehagen. Sammen med tilbakeblikket legges også ved bilder fra aktiviteter fra den siste uken.

I forkant av foreldresamtaler og ellers ved behov, gjøres observasjoner av barnegruppen og enkeltbarnets trivsel og utvikling. Dette danner grunnlag for et barnehagetilbud tilpasset enkeltbarnet, og barnegruppen som helhet.

4.2.2 Vurdering

Barnehagen skal jevnlig vurdere det pedagogiske arbeidet. Hovedmålet med vurdering er å sikre at alle barn får et tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen. Vurdering av arbeidet vårt skjer gjennom felles refleksjon. I vurderingsarbeidet benytter vi oss av ukentlige tilbakeblikk, praksisfortellinger, observasjoner og ellers hendelser av betydning for den daglige virksomheten.

For å kunne ivareta barnas medvirkning i hverdagen, har vi valgt å la barnehagens planer fungere som rammer. Observasjoner, refleksjoner og vurderinger legger grunnlaget for veien videre, og sikrer at barna får bidra aktivt i planleggings og vurderingsarbeidet i barnehagen.

4.2.3 Oppfølging

Gjennom allerede etablerte dokumentasjonsformer, blir foreldrene fortløpende orientert om vårt ståsted, og hvordan vi ser for oss veien videre. I ulike møtepunkter i barnehagen vil hele, eller deler av personalgruppen, være med på å vurdere ulike områder ved barnehagens virksomhet. Felles refleksjon rundt ståsted og kollektiv ansvarliggjøring, vil være med på å drive arbeidet fremover, og sørge for endring av praksis. «Alle skal med!»

4.3 Barn og foreldres medvirkning i utviklingsarbeidet

For oss er det viktig å være en barnehage i kontinuerlig utvikling. Gjennom en åpen og god dialog, ønsker vi å legge til rette for et tett foreldresamarbeid, og skape et godt grunnlag for at foreldre kan medvirke i barnas hverdag. Den daglige foreldrekontakten, sammen med foreldremøter og foreldresamtaler, er viktige arenaer for å lykkes med dette.

I utviklingsarbeid skal foreldre involveres ved at tema knyttet til dette, får plass på foreldremøter i løpet av året. Dessuten er FAU og SU viktige støttespillere i dette arbeidet. Et tett samarbeid mellom barnehagen og disse samarbeidsorganene, er med på å sikre god informasjonsutveksling og gode prosesser, i samarbeidet mellom barnehage og hjem.

Gode hverdagssamtaler, observasjoner og barnesamtaler, gir rom for barnas forslag og innspill, og tas med i alle pedagogiske prosesser i barnehagen.

Del to

I. Barnesyn og læringssyn

Barnehagen som læringsarena, og hvilket læringssyn barnehagen har, er tett knyttet til hvilket syn en har på barn. Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver (2017) bygger på et sosialkonstruktivistisk læringssyn, og uttrykker et syn på barnet som subjekt. Omsorg, danning, lek og læring ses i sammenheng, og danner grunnpilarene i barnehagens pedagogiske praksis.

For oss betyr dette at vi ser barnet som likeverdige individer, med rett til sin egen opplevelsesverden og virkelighetsoppfatning. Barna er aktive deltakere i sin egen utviklings- og læringsprosess, i samspill med andre samhandlingspartnere og omgivelsene de ferdes i. Personalet er opptatt av å ta utgangspunkt i barnas interesser og perspektiver, og er aktive tilretteleggere for videre meningsskaping og læring. Det er prosessene som blir viktige hos oss, og ikke det endelige produktet alene. Med barns medvirkning i fokus, blir veien til mens vi går.

I Kniksens Plass barnehage er «Samspillmetoden Dialog», en veletablert metode i samhandling mellom personalet og barna. Metoden danner grunnlag for god kommunikasjon som sikrer at barnet blir sett, lyttet til, inkludert og anerkjent. I overgangen til ICDP videreutvikler vi personalets relasjonskompetanse.

II. Pedagogisk relasjonskompetanse

Bergen kommunes kjerneverdier «Varme, Inkluderende og Se barnet» står sentralt i hele vårt pedagogiske arbeid. Hos oss jobber vi bevisst og metodisk med hvordan vi tilnærmer oss og kommuniserer med barna. På den måten sørger vi for at barna blir møtt på en trygg, god og sensitiv måte. Personalet vårt er tidligere kurset i Samspillsmetoden Dialog, som har vært en rød tråd i det pedagogiske arbeidet vårt. Vi er nå i en prosess der vi arbeider med å utdanne ICDP-veiledere og holde ICDP-samlinger for hele personalet. Siden ICDP og dialog er bygget på det samme verdigrunnlaget vil dette være et løft som styrker relasjonskompetansen i personalet. I begge tilnærmingene vektlegges den voksnes rolle i relasjonen med barnet. Gjennom refleksjon over egen praksis, blir vi mer bevisst og utfordret på hvem vi er som profesjonelle omsorgsgivere. Det at hele personalet er med i jevnlig refleksjoner, skaper felles forståelse og ansvarliggjør felleskapet. På denne måten løftes kvaliteten på hele barnehagens relasjonskompetanse.

III. Danning gjennom omsorg, lek og læring

Barnehagen forstår det slik at for å bidra best mulig til barnas danning, må barna oppleve varme og trygge voksne som bryr seg, og byr på seg selv.

Danning er en prosess som foregår uavbrutt i relasjon til omgivelsene man ferdes i. Skal man styrke en positiv utvikling, er man avhengig av å omgi seg med mennesker som bidrar til dette. Gjennom bruk av Samspillmetoden Dialog og ICDP, arbeider personalet systematisk for å etablere og styrke tilknytningen i alle relasjoner i barnehagen.

For at barna skal oppleve god omsorg, må de møte voksne som er tilstedeværende, og som arbeider bevisst med å skape trygge relasjoner. God omsorg er en forutsetning for at barna skal kunne frigjøre krefter til å kunne leke og lære.

På denne måten kan vi si at omsorg, lek og læring, er gjensidig avhengig av hverandre i dannelsesprosessen.

I vår barnehage er leken den mest fremtredende aktiviteten i hverdagen. Leken er indrestyrt, initiert av barna og har ikke annet mål enn leken i seg selv. Personalet i barnehagen har som mål å være tilstedeværende, og bevisste støttespillere til barnas lek. Vi skal være sensitive og ta barnas innspill på alvor, og med utgangspunkt i dette legge til rette for et utviklende, inkluderende og godt lekemiljø.

Vi har tro på at i et godt lekemiljø vil læring også finne sted. Hos oss har vi aktive og støttende voksne som tar barns læring på alvor. Vi tar hensyn til enkeltbarnets forutsetninger når vi legger til rette for aktiviteter, og gjennom godt samspill mellom den voksne og barna oppstår gode læringssituasjoner. God læring er avhengig av de voksne i barnehagen og foregår både i formelle og uformelle læringssituasjoner.

IV. Progresjon i barnehagens pedagogiske innhold

Barna skal erfare at det er progresjon i de ulike aktivitetene gjennom årene i barnehagen.

Vi bruker prosjektarbeid som tilnærming til det pedagogiske arbeidet i barnehagen. Prosjektarbeidet tar utgangspunkt i et felles tema for hele barnehagen, men vil ha ulik tilnærming ut fra alder og utvikling. På denne måten legger vi til rette for progresjon gjennom bevisste valg av arbeidsmåter og materialer. Dette fordrer at personalgruppen har kunnskap om barnas ståsted, deres lærings- og utviklingsprosesser, samt kompetanse innenfor de ulike områdene i rammeplanen.

Det fysiske leke- og læringsmiljøet i barnehagen skal være progresjonsrettet. Det skal til enhver tid finnes lekemateriell som utfordrer barna, og er tilpasset alder og utvikling på grupperommene.

De pedagogiske valgene i barnehagen skjer på bakgrunn av felles refleksjonsarbeid, og utviklingsprosesser på alle nivå i barnehagen. Dette danner igjen grunnlaget for videre utvikling av barnehagens praksis.

V. Overganger

I barnehagen er det tre omfattende overganger barnet vil møte på; overgang fra hjem til barnehage, overgang fra liten stil stor gruppe og overgang fra barnehage til skole. Å gi barna gode overganger er noe vi er svært opptatt av i barnehagen vår. Vi har over lang tid hatt stort fokus på dette og har utviklet gode systemer som sørger for at barna skal få en best mulig overgang til den nye hverdagen.

Det er stor forskjell fra barn til barn når det kommer til hvor mye støtte det vil trenge ved overganger. For mange barn kan det være utfordrende å skifte miljø og skulle etablere nye relasjoner. Det er derfor viktig med kompetente og sensitive voksne, som kan støtte barnet i sin nye hverdag.

a. Tilvenning i barnehagen

En god tilvenning i barnehagen, er viktig for at barnet skal få en best mulig start i sin nye hverdag. Det er veldig individuelt hvor fort et barn tilpasser seg barnehagen, og en myk start gir et godt grunnlag for en god barnehagehverdag.

Erfaringer og nyere kunnskap om de yngste barna ([Liten og ny i barnehagen - RKBU Midt-Norge ved Institutt for psykisk helse - NTNU](#)) viser at det kan ta lang tid for et barn å bli trygg i de nye omgivelsene. På bakgrunn av dette anbefaler vi foreldre til å sette av god tid til tilvenningen. På den måten kan vi i samarbeid tilby den beste starten for hvert enkelt barn.

I Kniksens plass barnehage har vi stort fokus på å skape en god tilknytning mellom primærkontakten/tilknytningspersonen og barnet. De fleste i personalgruppen har mye erfaring med å ta imot nye barn, og alle får god opplæring slik at de skal være best mulig rustet til jobben.

Før barnet begynner i barnehagen:

- Vi inviterer barn og foreldre til fire besøksdager i barnehagen før oppstart. Dette avtales etter at hovedopptaket er gjort, og gjennomføres i løpet av mai og juni. Barnet får da kjennskap til «sin» gruppes fysiske miljø, personalet på gruppen, samt de andre barna som skal begynne i barnehagen. Det er en fin mulighet for barn, foreldre og personalet til å bli bedre kjent med hverandre.
- Før sommeren inviterer vi alle nye foreldre til et foreldremøte, hvor vi forteller om barnehagen, om tilvenning og hvor foreldre kan komme med spørsmål eller andre innspill.
- Så snart opptaket er ferdig vil dere få et *informasjonsskriv* fra barnehagen. Før barnet starter i barnehagen vil dere motta et *velkomstbrev* hvor det står litt om gruppen barnet skal begynne i, de ansatte som jobber der og tilvenning.

Tilvenning i barnehagen:

- Den første dagen i barnehagen, blir barnet møtt av en primærkontakt/tilknytningsperson.
- De første dagene tar foreldrene ansvar for barnet, og vi oppfordrer foreldre til å være til stede i minst fem dager. Tilknytningspersonen er tett på barn og foreldre gjennom tilvenningstiden og tilnærmer seg barnet gradvis og overtar til slutt ansvaret. Dette er viktig for at barnet skal føle seg trygg i de nye omgivelsene.
- Hver tilvenning tilpasses individuelle behov og rutiner.
- Oppholdstid tilpasset det enkelte barnet.
- Det er viktig med sensitive voksne som er observante overfor barnets behov. Selv om barnet virker trygg, kan det oppleve overgangen som krevende. Det er derfor viktig å ha en god dialog med foresatte for å sikre barnets beste i denne perioden.
- Det foretas individuelle vurderinger fortløpende etter hvert som vi ser barnet knytte seg til primærkontakten. Noen barn vil trenge mer tid.

- Det blir lagt til rette for en oppstartsamtale med pedagogisk leder eller barnehagelærer i løpet av høsten, hvor en kan utveksle erfaringer og stille spørsmål.

b. Overganger og sammenheng innad i barnehagen

Når barn bytter barnegrupper innad i barnehagen, ønsker vi å skape trygge rammer for dette. Vi legger til rette for at barna får tid og rom til å bli kjent med barna og personalet, på sin nye gruppe. En kjent person vil alltid følge barna i overgangen til storbarnsgruppen.

- Gjennom hele året jobber vi med å få til et felleskap på tvers av gruppene, slik at barna skal oppleve tilhørighet og trygghet til barn og voksne på alle gruppene i barnehagen. Vi har fellessamling hver fredag, felles utetid, samt ulike tilstelninger gjennom året, eksempelvis FN-dag, karneval og nissefest. Jevnlige er barnegruppene på felles tur til Haukelandshallen eller Fjernlekeplassen. Barna blir da kjent med hverandre, og deler opplevelser på tvers av de gruppene de går i.
- Før vi starter tilvenning til storbarnsgruppen, vil foreldrene motta et velkomstskriv. Vi inviterer også til orienteringsmøte med informasjon om høsten.
- Fra uke 17 starter vi tilvenning og besøksdager til stor gruppe og barna får leke og bli kjent med barn og voksne på sin nye gruppe. Besøksdagene er på torsdager og fredager.

c. Samarbeid og sammenheng med skolen

Barnehagen er en del av barnas helhetlige læringsløp, og barna skal oppleve en sammenheng mellom barnehage og skole. Sammen med foreldre og skole, skal barnehagen legge til rette for en trygg og god overgang mellom barnehage og skole/skolefritidsordning.

- I løpet av det siste året skal barna få bli kjent med hva som skjer i skolen, og på skolefritidsordningen. For å kunne gjøre dette må barnehagen ha kunnskap og informasjon om skolestarten, og skolens innhold for 1. klassingen.
- Det siste året i barnehagen vil det være førskolegruppe en gang i uken, hvor målet er å gi barna erfaringer, kunnskaper og ferdigheter, som gjør dem trygge og motiverte til skolestart. Her vil det bli utarbeidet en plan for førskolegruppen på bakgrunn av innspill fra barn og foreldre.

- Vi ønsker å sikre barn og foreldre god informasjon og forberedelsestid i forkant av overgang til skole og SFO. Vi inviterer til foreldremøte våren før barnet blir førskolebarn, med tema «Forventninger til siste år i barnehagen og barns medvirkning i overgangen».
- I foreldresamtaler våren før barnet begynner på skolen tar vi opp tema «forventninger til overgang til skole/SFO og barns medvirkning i overgangen».
- Siste året i barnehagen vil vi ha fokus på bøker, leker, sanger, gjenstander og arbeidsmetoder som kan bli gjenkjennbare i skole/SFO.
- Vi legger til rette for barnesamtaler med samme tema som på foreldremøtene.
- Vi inviterer til foreldresamtaler i februar med tema skolestart, samt avtale om informasjonsoverføring (samtykkeskjema).
- Etter at barnet er begynt på skolen, vil vi invitere til besøksdag i barnehagen (oktober/november) sammen med foreldre en ettermiddag fra 1430-1530.

I forbindelse med overgangen barnehage-skole, vil barnehagen tidlig på våren ha kontakt med de aktuelle skolene, og prioritere å kunne delta på skolenes besøksdager for førskolebarna. Dersom det ikke lar seg gjøre, vil vi aktivt arbeide med å ordne andre måter å besøke barnets skole på. Av erfaring har vi sett at et skolebesøk, oppleves som svært betydningsfullt for barna.

VI. Foreldremedvirkning

Foreldresamarbeid i Kniksens Plass barnehage foregår på ulike arenaer. I den daglige kontakten har foreldre og personal anledning til å utveksle nødvendig informasjon, vedrørende det enkelte barns barnehagehverdag.

Et par måneder etter at barnet har begynt i barnehagen inviteres foreldre til en oppstartssamtale. I tillegg får alle foreldre tilbud om en foreldresamtale på våren. Utover dette kan både foreldre og pedagogisk leder be om samtale ved behov.

Det holdes foreldremøter to ganger i året. Møtet som holdes om høsten vil være et temamøte knyttet til barnehagens utviklingsarbeid. Nye foreldre inviteres til et informasjonsmøte i barnehagen på våren før de begynner. Foreldre av barn som flytter over til store barn blir også invitert til et informasjonsmøte i juni.

Barnehagens Foreldreråd omfatter alle foreldre i barnehagen. Om høsten holder FAU foreldrerådsmøte der representanter til Foreldrenes arbeidsutvalg (FAU) og Samarbeidsutvalget (SU) velges. FAU og SU er et brobyggende og inkluderende organ mellom barnehagen og hjemmet, og bidrar til å utvikle barnehagen til det beste for barna (<https://lovdata.no/lov/2005-06-17-64/§4>).

Foreldrene skal gjennom faste møtepunkter i løpet av året, kunne bidra til å påvirke barnehagens hverdag, og være en ressurs inn i barnehagens planarbeid. I foreldresamtaler skal foreldrene kunne uttrykke sine meninger, ønsker og behov, til hvordan hverdagen kan bli så god som mulig.

Personalet skal være åpne for å ta foreldrene med på råd, og gjøre dem delaktige i den daglige kommunikasjonen. Dette gjøres gjennom de møtepunkter barnehagen har lagt til rette for. Dette er spesielt viktig når barna har andre morsmål enn norsk, og når det ikke finnes tospråklige assistenter i barnehagen. Da er foreldre viktige bidragsytere til språkforståelse.

VII. Bærekraftig utvikling

Barnehagen er opptatt av å gjøre bærekraftige valg i forbindelse med innkjøp, forvaltning og avfallshåndtering.

Vi sorterer avfallet vårt, og prøver å minimere bruk av ikke fornybare ressurser, og vi høster av naturen.

Vi har sluttet å bruke engangsprodukter, og oppfordrer bl.a. gjester til å ta med egen kopp. Tanken er at «Mange bekker små, blir en stor å». Ved god praksis vil vi skape en naturlig måte å forbruke bærekraftig.

VIII. Psykososialt barnehagemiljø

Det er forankret i Barnehageloven at alle barn har rett til et trygt og godt barnehagemiljø. I dette ligger det at alle ansatte i barnehagen er forpliktet til å gripe inn når et barn i barnehagen utsettes for krenkelser, og videre at barnehagen skal jobbe forebyggende for å skape et varmt og inkluderende fellesskap.

Under plikten til å sikre at barn og unge har et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø, følger det fire delplikter:

- plikten til å følge med

- plikten til å melde
- plikten til å undersøke
- plikten til å sette inn egnede tiltak

Arbeidet med det psykososiale barnehagemiljøet er et kontinuerlig arbeid som er retningsgivende for barnehagens kvalitetsutviklingsarbeid og grunnleggende for alt vi gjør i barnehagen, både i samspill med barna, samarbeid med foreldre og innad i personalgruppen.

Barnehagen har en lokal handlingsplan for å sikre systematikk i arbeidet med det psykososiale barnehagemiljøet. Handlingsplanen gjennomgås i personalgruppen årlig.

Det psykososiale barnehagemiljøet er videre tema på foreldremøte, foreldresamtaler og i SU ved oppstart av hvert barnehageår.

IX. Barns seksuelle helse

Plan for seksuell helse, seksualopplysning og seksualitetsopplæring ble vedtatt av bystyret i april 2019, og er utarbeidet med formål om å sikre en helhetlig innsats for å styrke barn og unges seksuelle helse. Planen peker blant annet på barnehagen som en viktig arena for å sikre kunnskap og nødvendig kompetanse om kropp og seksualitet. Slik kan barnehagen styrke barnas begrepsapparat og danne grunnlag for positive holdninger knyttet til selvfølelse, identitet, egenverd, kropp, følelser og grenser. Videre skapes åpenhet og respekt for mangfold og variasjoner i familieformer og kjønnsuttrykk, noe som kan bidra til å forebygge fordommer og diskriminering.

Grunnlaget for god seksuell helse legges allerede tidlig i småbarnsalder. Bevissthet knyttet til barns seksuelle utvikling og kunnskap om hvordan denne kan komme til uttrykk i lek og atferd, er viktig for å kunne møte dette på en konstruktiv måte. Siden barnehagepersonale og foreldre har et felles ansvar for å ivareta barnets trivsel og utvikling, er det naturlig at barns seksuelle helse også er tema både i foreldresamtaler og på foreldremøter.

Kniksens Plass barnehage

Kniksens Plass 3

5063 Bergen

<https://www.bergen.kommune.no/omkommunen/avdelinger/kniksens-plass-barnehage>

e-post:

KniksensPlass.barnehage@bergen.kommune.no

**BERGEN
KOMMUNE**